

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Raport z warsztatu nr 6

Warsztat konsultacyjny

zrealizowany na podstawie Umowy nr ZP/AO/15/2025 na potrzeby wypracowania założeń Standardów realizacji działań z zakresu transformacji energetycznej w MOF oraz opracowania ekspertyzy pt. Standardy realizacji działań z zakresu transformacji energetycznej w Miejskich Obszarach Funkcjonalnych (MOF)

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI

1. Informacje podstawowe
2. Kluczowe bariery i wyzwania
3. Zidentyfikowane potrzeby systemowe
4. Podsumowanie
5. Załączniki:
  - Prezentacja warsztatowa
  - Lista uczestników (w posiadaniu Zamawiającego)

INFORMACJE PODSTAWOWE

METRYCZKA WARSZTATU

Numer warsztatu: warsztat nr 6

Tytuł warsztatu: Warsztat konsultacyjny

Data i miejsce: 19 marca 2026 r., forma online, platforma Microsoft Teams

Czas trwania: 4 godziny

Liczba uczestników: 48 osób

Profil uczestników: przedstawiciele gmin i powiatów, Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego oraz innych instytucji z regionu

Prowadzenie/moderatorzy: Radosław Kubaś i Alicja Żach

CEL WARSZTATU

Celem warsztatu było omówienie i skonsultowanie wypracowanych wniosków na warsztatach 1-5 z ekspertami i praktykami z innych regionów Polski.

STRUKTURA WARSZTATU

1. WPROWADZENIE

- Przedstawienie uczestników spotkania

Cele projektu i miejsce warsztatu w całym cyklu

Kontekst projektu oraz syntetyczne wnioski z poprzednich warsztatów

Omówienie:

- celu warsztatu jako etapu konsultacyjnego
- rozumienia standardów (jako minimalnych, praktycznych zasad porządkujących działania JST i MOF)
- kluczowych wyzwań transformacji energetycznej wynikających z wcześniejszych warsztatów (np. koordynacja, dane, finansowanie, kompetencje)

- roli współpracy JST w ramach MOF/ZIT
- podejścia „Energy Efficiency First” oraz znaczenia zarządzania procesowego (diagnoza → planowanie → wdrażanie → monitoring)

2. CZĘŚĆ WARSZTATOWA

- Zasady pracy podczas warsztatu
- Dyskusja na forum („rozgrzewka” – doświadczenia JST)
- Praca na tezach i obszarach standaryzacji (zarządzanie, dane, wdrażanie, monitoring)
- Wymiana dobrych praktyk między uczestnikami

METODYKA I ORGANIZACJA PRACY ORAZ PRZEBIEG WARSZTATU

Warsztat miał charakter ekspercki i konsultacyjny, ukierunkowany na weryfikację oraz doprecyzowanie obszarów wymagających standaryzacji w procesie transformacji energetycznej JST i MOF. Prace prowadzono w formule moderowanej dyskusji, opartej na wcześniej przygotowanych tezach oraz blokach tematycznych odpowiadających etapom prowadzenia działań energetycznych (diagnoza, planowanie, wdrażanie, monitoring i ewaluacja).

W pierwszej części uczestnicy dzielili się doświadczeniami z realizacji działań w swoich JST, wskazując na stopień uporządkowania procesów, model współpracy między wydziałami oraz główne bariery (organizacyjne, finansowe i kompetencyjne).

Następnie dyskusja została ukierunkowana na kluczowe obszary standaryzacji. Istotnym elementem warsztatu była również identyfikacja dobrych praktyk funkcjonujących w różnych JST oraz wymiana doświadczeń między uczestnikami.

KLUCZOWE BARIERY I WYZWANIA

BRAK UPORZĄDKOWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA TRANSFORMACJĄ ENERGETYCZNĄ

Jednym z głównych wniosków z warsztatu jest brak spójnego i uporządkowanego procesu zarządzania transformacją energetyczną na poziomie ponadlokalnym, niezależnie od regionu. Pomimo podejmowanych prób integracji działań, w tym sieciowania gmin w ramach ZIT czy innych struktur, uczestnicy wskazywali na trudności w skutecznym dopasowaniu strategii dla całych obszarów funkcjonalnych. Doświadczenia m.in. z obszaru Wrocławia pokazują, że koordynacja działań w zakresie efektywności energetycznej na poziomie wielu gmin pozostaje wyzwaniem, zarówno organizacyjnym, jak i merytorycznym.

ZRÓŻNICOWANIE POTENCJAŁÓW JST JAKO BARIERA WSPÓŁPRACY

Istotnym problemem jest duże zróżnicowanie samorządów pod względem zasobów finansowych, organizacyjnych i kompetencyjnych. Wskazywano, że część gmin posiada relatywnie wysokie dochody i samodzielnie realizuje działania, podczas gdy inne mają ograniczone możliwości inwestycyjne. Utrudnia to budowę wspólnych projektów oraz wdrażanie jednolitych standardów na poziomie obszarów funkcjonalnych.

NIEDOBORY FINANSOWE I OGRANICZONA DOSTĘPNOŚĆ ŚRODKÓW

Pomimo rosnącej liczby programów wsparcia, uczestnicy podkreślali, że środki przeznaczone na transformację energetyczną są nadal niewystarczające w stosunku do potrzeb. Wiele projektów trafia na listy rezerwowe, co powoduje opóźnienia w realizacji działań oraz konieczność selekcji inwestycji. Jednocześnie wskazano na rosnące znaczenie środków dedykowanych transformacji, w tym funduszy

sprawiedliwej transformacji.

BRAKI KADROWE I KOMPETENCYJNE W JST

Jednym z kluczowych wyzwań pozostaje niedobór wykwalifikowanych kadr zajmujących się energetyką w JST. W wielu gminach brak jest osób odpowiedzialnych merytorycznie za ten obszar, a zainteresowanie tematyką energetyczną pojawia się głównie w kontekście dostępnych dofinansowań (np. termomodernizacji). Brak kompetencji utrudnia zarówno przygotowanie projektów, jak i ich późniejsze wdrażanie i monitoring.

BRAK LOKALNYCH STRATEGII I NIEDOSTATECZNA CIĄGŁOŚĆ PLANOWANIA

Zwrócono uwagę na brak kilkuletnich, spójnych strategii energetycznych na poziomie gmin, co utrudnia planowanie działań w dłuższej perspektywie. W efekcie działania mają charakter doraźny i nie są osadzone w jasno określonej wizji rozwoju systemu energetycznego.

PROBLEMY Z DANYMI I DIAGNOZĄ

Uczestnicy wskazali na istotne ograniczenia w zakresie jakości i dostępności danych. Narzędzia takie jak CEEB posiadają duży potencjał, jednak ich obecna jakość i kompletność są niewystarczające. Brakuje kompleksowych diagnoz obejmujących wszystkie obiekty i sektory, a analizy często prowadzone są wybiórczo, zamiast w oparciu o pełne dane dotyczące zużycia energii i kosztów.

ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY SYSTEMOWE

WZMOCNIENIE KOORDYNACJI NA POZIOMIE PONADLOKALNYM

Wskazano na potrzebę rozwijania struktur koordynacyjnych na poziomie ZIT, stowarzyszeń lub związków JST, które mogłyby pełnić rolę integratora działań. Przykłady takich działań obejmują tworzenie wspólnych strategii, koordynację projektów oraz rozwój narzędzi komunikacji z mieszkańcami. Szczególnie istotny jest potencjał związków rozwojowych jako platform współpracy.

BUDOWA KOMPETENCJI I SYSTEMOWEGO WSPARCIA EKSPERCKIEGO

Zidentyfikowano potrzebę rozwijania systemowego wsparcia eksperckiego dla JST, w tym tworzenia baz ekspertów oraz świadczenia usług doradczych „szytych na miarę”. Wskazano, że najbardziej efektywne są bezpośrednio formy wsparcia (np. spotkania 1:1), dostosowane do specyfiki danej gminy. Jednocześnie podkreślono znaczenie finansowania takich usług przez struktury ponadlokalne.

TWORZENIE MIĘDZYWYDZIAŁOWYCH ZESPOŁÓW ENERGETYCZNYCH

Istotną potrzebą jest budowa zespołów międzywydziałowych w JST, które łączyłyby kompetencje z zakresu inwestycji, ochrony środowiska, planowania i finansów. Takie podejście pozwala na lepszą koordynację działań oraz zwiększa zdolność gmin do realizacji kompleksowych projektów energetycznych.

ROZWÓJ SYSTEMÓW MONITORINGU I ZARZĄDZANIA PROJEKTAMI

Podkreślono potrzebę systematycznego monitorowania realizacji projektów oraz ich efektów. Przykłady dobrych praktyk obejmują tworzenie sprawozdań dla zarządów struktur ponadlokalnych oraz

bieżące śledzenie postępów inwestycji. Monitoring powinien być integralnym elementem zarządzania, a nie działaniem incydentalnym.

WZMOCNIENIE ROLI KOMUNIKACJI I EDUKACJI SPOŁECZNEJ

Zidentyfikowano potrzebę rozwijania długofalowych działań edukacyjnych i komunikacyjnych skierowanych do mieszkańców. Wskazano na znaczenie projektów obejmujących szerokie grupy odbiorców (np. działania edukacyjne od poziomu przedszkola), a także rolę ekodoradców jako lokalnych animatorów transformacji energetycznej.

LEPSZE WYKORZYSTANIE DANYCH I NARZĘDZI ANALITYCZNYCH

Podkreślono konieczność prowadzenia kompleksowych diagnoz opartych na pełnych danych dotyczących zużycia energii i kosztów, obejmujących wszystkie obiekty i sektory. Wskazano również na potrzebę rozwijania analiz przestrzennych (np. lokalizacji OZE) oraz integracji danych z różnych dokumentów strategicznych.

KIERUNKI STANDARDÓW ZAPROPONOWANYCH PRZEZ UCZESTNIKÓW

STANDARDY ZARZĄDZANIA I ORGANIZACJI

- tworzenie w urzędach międzywydziałowych zespołów odpowiedzialnych za energetykę,
- jasno określona rola struktur ponadlokalnych jako koordynatorów działań,
- rozwój modeli współpracy między JST (np. klastry, spółdzielnie, MOF).

STANDARDY DIAGNOZY I DANYCH

- prowadzenie kompleksowej diagnozy obejmującej wszystkie obiekty i sektory,
- oparcie analiz na rzeczywistych danych o zużyciu energii i kosztach,
- systematyczna inwentaryzacja i aktualizacja danych.

STANDARDY PRZYGOTOWANIA INWESTYCJI

- uwzględnianie analizy ryzyk na etapie planowania,
- stosowanie podejścia opartego na cyklu życia urzędzeń,
- możliwość elastycznego rozszerzania zakresu zamówień (np. w umowach).

STANDARDY MONITORINGU I EWALUACJI

- bieżące monitorowanie realizacji projektów,
- raportowanie efektów na poziomie zarządczym,
- integracja monitoringu z dokumentami strategicznymi.

STANDARDY KOMUNIKACJI I EDUKACJI

- prowadzenie spójnej, długofalowej komunikacji z mieszkańcami,
- rozwój programów edukacyjnych (w tym dla dzieci i młodzieży),
- wykorzystanie ekodoradców jako elementu systemu wsparcia.

STANDARDY WSPARCIA EKSPERCKIEGO

- tworzenie i utrzymywanie baz ekspertów,
- dopasowanie wsparcia do potrzeb konkretnych JST,
- finansowanie usług doradczych przez struktury ponadlokalne.

PODSUMOWANIE

Warsztat potwierdził, że skuteczna transformacja energetyczna wymaga wzmocnienia mechanizmów koordynacji, budowy kompetencji oraz lepszego wykorzystania danych. Jest to potrzeba uniwersalna, niezależna od regionu. Kluczowe wyzwania transformacji energetycznej w JST dotyczą przede wszystkim organizacji procesu i zmiany myślenia na myślenie systemowe o transformacji, a nie dostępności technologii.

Szczególne znaczenie przypisano:

- roli struktur ponadlokalnych w integracji działań,
- budowie systemowego wsparcia eksperckiego,
- rozwojowi monitoringu i zarządzania projektami,
- oraz wzmocnieniu komunikacji i edukacji społecznej.

Wypracowane wnioski wskazują na konieczność przejścia do bardziej dojrzałego modelu zarządzania transformacją energetyczną, opartego na współpracy, danych i standaryzacji procesów.

KONTAKT Z WYKONAWCĄ

C•point

email:

rkubas@cdotpoint.com
azach@cdotpoint.com

adres korespondencyjny:

ul. Rolna 155A
02-729 Warszawa

numer telefonu:

+48 604 58 59 60
+48 783 40 50 59

strona internetowa:

www.cdotpoint.com